

Η έκθεση «ΑΓΩΝΙΕΣ – Διαμαντής» παρουσιάζεται από τις 29 Μαρτίου έως τις 31 Μαΐου 2026 στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, στη Θεσσαλονίκη. Η έκθεση, η οποία εστιάζει στη σειρά έργων «Αγωνίες» του πρωτοπόρου Κύπριου καλλιτέχνη Αδαμάντιου Διαμαντή (1900-1994), συνδιοργανώνεται από τη Λεβέντειο Πινακοθήκη, το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (ΓΤΠ) της Κυπριακής Δημοκρατίας και το Γενικό Προξενείο της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Θεσσαλονίκη, με τη στήριξη του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης.

Η έκθεση «ΑΓΩΝΙΕΣ – Διαμαντής» παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στη Λεβέντειο Πινακοθήκη στη Λευκωσία το 2018. Τώρα η έκθεση ταξιδεύει για πρώτη φορά στο εξωτερικό, στην Ελλάδα, και δη στη Θεσσαλονίκη, μια πόλη την οποία ο Διαμαντής αγαπούσε και εκτιμούσε πολύ, μια πόλη που διαφύλαξε το εμβληματικό του έργο «Ο Κόσμος της Κύπρου» για περισσότερες από τρεις δεκαετίες.

Η σειρά «Αγωνίες» συνιστά μια δημιουργική καινοτομία για τον καλλιτέχνη, η οποία όμως γεννήθηκε από μια τραγωδία. Αντιμέτωπος με τα ιστορικά γεγονότα που σημάδεψαν την πατρίδα του τον πολυτάραχο γι' αυτήν 20ό αιώνα –από τον αγώνα των Κυπρίων για ανεξαρτησία (1955-1959) από τις βρετανικές αποικιοκρατικές δυνάμεις και τις διακοινοτικές ταραχές που ξέσπασαν το 1958 και εντάθηκαν το 1963-1964, έως το στρατιωτικό πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή του 1974– ο Διαμαντής αναζήτησε μια νέα εικαστική γλώσσα, έναν νέο τρόπο έκφρασης, επηρεασμένος από Ευρωπαίους καλλιτέχνες, κυρίως από τον Pablo Picasso.

Όπως ο ίδιος εκμυστηρεύτηκε το 1959 σε επιστολή του προς τον φίλο του, τον ποιητή Γιώργο Σεφέρη, την οποία ποτέ δεν του έστειλε: «Δεν ξέρω αν θα μπορέσω ποτέ να ζωγραφίσω αυτό που έκαμνα πριν. Είναι τώρα τέσσερα χρόνια που αγωνίζομαι να δω το οργισμένο βόδι, που αφηνιάσε, που πληγωμένο και οργισμένο αγωνίζεται.» Τελικά, το βόδι δεν έγινε η κεντρική φιγούρα: το επίκεντρο ολόκληρης της σειράς, το σύμβολο της αγωνίας και του αγώνα, είναι οι γυναίκες. Γυναίκες που αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο, που αγωνίζονται να διασώσουν ό,τι πολυτιμότερο έχουν, τα παιδιά τους και τα ζώα τους, στα οποία ο αγροτικός κόσμος της Κύπρου είχε βασίσει την επιβίωσή του.

Την έκθεση επιμελούνται η Λουκία Λοΐζου Χατζηγαβριήλ, Διευθύντρια του Ιδρύματος «Αναστάσιος Γ. Λεβέντης», η Κατερίνα Στεφανίδου, Διευθύντρια της Λεβεντείου Πινακοθήκης, και η Δέσποινα Χριστοφίδου, Επιμελήτρια της Λεβεντείου Πινακοθήκης. Η έκθεση παρουσιάζει πέντε από τα οκτώ έργα της σειράς «Αγωνίες», καθώς και πολυάριθμα προσχέδια, προσφέροντας στο κοινό μια προσέγγιση στο καλλιτεχνικό του ταξίδι που ολοκληρώθηκε με τον τελικό πίνακα «Αγωνίες Πριν και Μετά». Η απειλή στις «Αγωνίες» του Διαμαντή δεν απεικονίζεται, αλλά γίνεται αισθητή, υπονοείται· για τον λόγο αυτόν, τα έργα του είναι τόσο επίκαιρα όσο και διαχρονικά, ανοίγοντας έναν διάλογο για τα κρίσιμα ζητήματα του εκτοπισμού και της αβεβαιότητας της εποχής μας.

Οι επισκέπτες της έκθεσης θα έχουν επίσης την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ένα απόσπασμα από το νέο επεισόδιο της επιτυχημένης σειράς ταινιών παραγωγής του ΓΤΠ «Art in the city», το οποίο είναι αφιερωμένο στον Αδαμάντιο Διαμαντή.